

RAADSVORSTEL

zaaknummer: 1084380
 afdelingsnaam: Leefomgeving
 steller: Michael Riet Paap, Van
 telefoonnummer: 035 629 2966

onderwerp: Afronding fase 2 participatie Omgevingsvisie

Voorstel

1. De participatieopbrengst vast te stellen, bestaande uit:
  - a) Het overzicht activiteiten participatie Omgevingsvisie (bijlage 1a);
  - b) De oplegger opbrengst participatie (bijlage 1b);
  - c) De verslagen 'Stadsgesprek'(bijlage 1c), 'Organisaties aan het woord' (bijlage 1d), 'Inwoners aan het woord' (bijlage 1e) en 'Toevoeging inwoners aan het woord' (bijlage 1f);
  - d) Lessons learned participatie door de klankbordgroep (bijlage 1g)
2. De denkrichting (bijlage 2a) vast te stellen als basis voor het opstellen van een ontwerp-Omgevingsvisie en voor een Hilversums afwegingskader door het college
3. Kennis te nemen van de opbouw van de ontwerp-Omgevingsvisie, die in fase 3 door de gemeente wordt ontwikkeld (bijlage 3).
4. Kennis te nemen van de opzet voor de datamonitor Omgevingsvisie (bijlage 4).

Planning

Titel	Toelichting	Beeldvorming	Oordeelsvorming	Besluit
Tussenrapportage participatie & afronding fase 2 participatie Omgevingsvisie	Hiernaast staan de stappen die in het kader van BOB zijn genomen vanaf de vaststelling van het Herzien bestuurlijk plan van aanpak Omgevingsvisie door de raad (3 maart 2021) tot aan de afronding	<u>24 maart 2021:</u> BVS over global goals en afwegingskader <u>15 april 2021:</u> BVS over gebruik van global goals in de Omgevingsvisie en PvA participatie <u>16 juni 2021:</u> BVS stand van zaken participatie Omgevingsvisie <u>21 juni 2021:</u> Colledgebrief ' Opschorten participatieproces Omgevingsvisie '	<u>7 april 2021:</u> Raadscommissie over 'Update Omgevingsfoto' <u>9 februari/2 maart 2022:</u> Raadscommissie over 'Tussenrapportage participatie Omgevingsvisie' <u>22 juni 2022</u> Raadscommissie over 'Afronding	<u>21 april 2021:</u> Raad over 'Update Omgevingsfoto' <u>9 maart 2022:</u> Raad over 'Tussenrapportage participatie Omgevingsvisie' <u>13 juli 2022</u> Raad over 'Afronding fase 2 participatie Omgevingsvisie'

	van fase 2 van de participatie.	<p><u>8 september 2021:</u> BVS over doorstart participatie Omgevingsvisie</p> <p><u>15 oktober 2021:</u> Collegebrief 'Voortgang participatieproces Omgevingsvisie'.</p> <p><u>1 december 2021:</u> BVS over de tussenrapportage participatie Omgevingsvisie</p> <p><u>15 februari 2022</u> Collegebrief addendum tussenrapportage: betrekken ondervertegenwoordigde groepen</p> <p><u>1 maart 2022</u> Collegebrief 'Nadere invulling vervolg participatie Omgevingsvisie'</p> <p><u>2 maart 2022:</u> Raadscommissie over 'Tussenrapportage participatie Omgevingsvisie'</p> <p><u>6 april 2022</u> Inwerkprogramma gemeenteraad over Omgevingswet en wonen (waaronder Omgevingsvisie)</p> <p><u>1 juni 2022</u> BVS over afronding fase 2 participatie Omgevingsvisie</p> <p><u>22 juni 2022</u> Raadscommissie over 'Afronding fase 2 participatie Omgevingsvisie'</p>	fase 2 participatie Omgevingsvisie'	
--	---------------------------------	---	-------------------------------------	--

Samenvatting

Het gesprek over de toekomst van Hilversum staat op de drempel van de volgende fase. Vanaf eind 2019, via een onderbreking in de coronaperiode tot aan het Stadsgesprek in de Vorstin op 12 mei 2022, zijn er veel goede gesprekken met en tussen inwoners en organisaties over de Omgevingsvisie 2040 gevoerd. Het voorliggende voorstel is ten eerste bedoeld om deze fase van participatie af te ronden door de gemeenteraad de opbrengsten te laten vaststellen. Door met besluitpunt 1 in te stemmen stelt de

gemeenteraad vast dat het participatieproces goed verlopen is en dat de inbreng van inwoners en organisaties goed is verwoord.

Ten tweede nodigt dit voorstel de gemeenteraad nadrukkelijk uit om een kaderstellend, politiek gesprek in de gemeenteraad te voeren over de denkrichting voor de ontwerp-Omgevingsvisie, die het college op basis van de participatie heeft gemaakt. Dit is hét moment voor politieke partijen om de denkrichting te onderschrijven, te wijzigen of thema's of uitgangspunten toe te voegen op basis van de eigen visie op Hilversum. Door met besluitpunt 2 in te stemmen, of dat te amenderen, stelt de gemeenteraad dat de denkrichting (bijlage 2a) de basis moet zijn voor de ontwerp-Omgevingsvisie en voor een Hilversums afwegingskader. Een afwegingskader ontwikkelen is te zijner tijd nodig om initiatieven, maatregelen of projecten te kunnen toetsen aan de Omgevingsvisie.

Na het besluit van de gemeenteraad start fase 3. Daarin wordt een ontwerp-Omgevingsvisie door het college opgesteld. Deze ligt vervolgens na advies van de raadscommissie formeel ter inzage. Het voortzetten van het goede gesprek over de toekomst vraagt echter meer dan alleen 'formeel', leren we uit de participatie. Daarom gaan we door met communiceren over de stappen die nu worden gezet en geven transparant aan inwoners en organisaties terug welke keuzes er door de politiek zijn gemaakt, hoe zich die verhouden tot de opbrengst van de participatie en op welke manier zij worden uitgenodigd om door te praten over de toekomst van Hilversum.

Inleiding

De Omgevingsvisie gaat over hoe Hilversum er in 2040 uitziet en over hoe we dan in de gemeente samen werken en samen leven. Om tot deze toekomstvisie te komen heeft de gemeenteraad in maart 2021 een bestuurlijk [plan van aanpak](#) vastgesteld (hierna te noemen: bestuurlijk PvA), met vier fases die moeten worden doorlopen.

Fase 1 ging over het gezamenlijk verkennen van de huidige situatie in Hilversum. In april 2021 heeft de raad hierin inzicht gekregen door middel van de [Omgevingsfoto](#) en is deze fase afgerond. De Omgevingsfoto is meegegeven voor de participatie in fase 2.

Fase 2 is waarover dit raadsvoorstel gaat. Deze fase ging over het verkennen van de mogelijke denkrichtingen over het Hilversum dat we in 2040 willen zijn. In deze fase vond de brede participatie door de gehele Hilversumse samenleving plaats. Fase 2 wordt afgerond met een raadsbesluit dat is gebaseerd op de opbrengsten uit de participatie. Dit raadsvoorstel is volgens de termen in het bestuurlijk PvA een 'meespraaknotitie': een inzicht voor de gemeenteraad in hoe het college, die de besluitvorming voor de raad faciliteert, is omgegaan met de inhoudelijke bijdragen die er door inwoners en organisaties zijn geleverd aan het participatieproces. Door middel van het raadsbesluit over het voorliggende raadsvoorstel (of dus 'meespraaknotitie') wordt de definitieve denkrichting voor de ontwerp-Omgevingsvisie vastgesteld.

Fase 3 (14 juli 2022 – november 2022) betreft het opstellen van een ontwerp-Omgevingsvisie door het college. Na het advies van de raadscommissie wordt dit ontwerp 'ter inzage gelegd'. Dit is een wettelijk voorgeschreven procedure waarbij iedereen een zienswijze op de ontwerp-Omgevingsvisie mag indienen. In dit voorstel geven we aan hoe we tegelijkertijd het goede gesprek over de toekomst voortzetten. In deze fase worden ook het Hilversums afwegingskader en de Omgevingsmonitor ontwikkeld (hierover meer verderop in dit voorstel).

Fase 4 (november 2022 – februari 2023) is de laatste fase, waarbij de gemeenteraad de definitieve Omgevingsvisie vaststelt.

Op het proces van fase 3 en 4 wordt in dit voorstel nader ingegaan onder het kopje 'Uitvoering'.

Probleemstelling/doel

Het doel van dit voorstel is vierledig:

1. De opbrengsten van de participatie door de raad te laten vaststellen. Door met besluitpunt 1 in te stemmen, stelt de raad dat het participatieproces goed verlopen is en dat de inbreng van inwoners en organisaties goed is verwoord.
2. De raad een politiek gesprek te laten voeren over de denkrichting die het college op basis van de participatie heeft gemaakt. Door met besluitpunt 2 in te stemmen, of dat te amenderen, stelt de raad dat de denkrichting (zie bijlage 2a) de basis moet zijn voor de ontwerp-Omgevingsvisie en voor een Hilversum afwegingskader (uitleg over het afwegingskader volgt verderop in dit voorstel onder argumenten).
3. De raad in kennis te stellen van de opzet van een datamonitor Omgevingsvisie (uitleg over de datamonitor volgt verderop in dit voorstel onder argumenten).
4. De raad meenemen in de processtappen die het college voorstelt te nemen om tot een definitieve Omgevingsvisie in Q1 2023 te komen (zie het kopje 'Uitvoering').

Argumenten

1. Fase 2 is volledig uitgevoerd, de opbrengsten kunnen worden vastgesteld

Fase 2 betrof alle gesprekken die over de toekomst van de stad in kader van de Omgevingsvisie zijn gevoerd. De meeste participatie-activiteiten vonden plaats tussen augustus 2021 en mei 2022, hoewel de participatie eind 2019 al van start ging, alvorens vanwege de coronacrisis te worden gepauzeerd.

Een overzicht van de activiteiten uit fase 2 is te vinden in bijlage 1a. In deze bijlage wordt ook ingegaan op het representativiteitsvraagstuk.

In het bestuurlijk PvA heeft de raad tien uitgangspunten vastgesteld waaraan de participatie moet voldoen. Omdat aan deze punten in de uitvoering is voldaan wordt voorgesteld met dit raadsbesluit de opbrengsten vast te stellen en daarmee fase 2 af te ronden. Een uitgebreidere uitleg waarom er door het college per punt is voldaan aan de participatie-uitgangspunten uit het bestuurlijk PvA is terug te vinden in het raadsvoorstel over de Tussenrapportage. Omdat de uitvoering door het college vanaf de tussenrapportage hetzelfde is gebleven, zijn de verantwoordingen per punt in de Tussenrapportage nu nog steeds actueel en worden ze omwille van het beperken van de omvang van dit raadsvoorstel niet herhaald.

2. Om een ontwerp-Omgevingsvisie te maken dient de raad zich politiek uit te spreken over de denkrichting die het college op basis van de participatie heeft gemaakt

Het bestuurlijk PvA schrijft voor dat aan het eind van fase 2 de opbrengsten uit de participatie worden verwerkt in een denkrichting. Deze denkrichting is de basis voor het maken van een ontwerp-Omgevingsvisie. In bijlage 2a is deze denkrichting te vinden, die bestaat uit: een omschrijving van de identiteit en te koesteren waarden, de opgaven waar Hilversum voor staat en de principes voor de toekomst. Bijlage 2a begint met een toelichting hoe de basis voor de denkrichting voortkomt uit de participatieopbrengsten. Dit is hét moment voor politieke partijen om de denkrichting te wijzigen of thema's of uitgangspunten toe te voegen op basis van de eigen visie op Hilversum. Door in te stemmen

met besluitpunt 2, of dat te amenderen, stelt de raad dat de denkrichting (zie bijlage 2a) de basis moet zijn voor de ontwerp-Omgevingsvisie en voor een Hilversum afwegingskader.

Een Hilversums afwegingskader is te zijner tijd nodig voor het monitoren van de uitvoering van de Omgevingsvisie en om initiatieven, maatregelen of projecten te kunnen toetsen aan de (keuzes op hoofdlijnen uit de) Omgevingsvisie. We hebben door het werken met een afwegingskader in het project 1221 al ervaring met de systematiek. Ook veel andere overheden werken met een vorm van een afwegingskader. Het Hilversums afwegingskader wordt door het college opgesteld en gelijktijdig met de besluitvorming over de definitieve Omgevingsvisie aan de raad voorgelegd (februari 2023). Het college wil de raad in het najaar van 2022 graag intensief betrekken bij op het opstellen zo'n Hilversums afwegingskader.

3. Kennisnemen van de opbouw van de ontwerp-Omgevingsvisie geeft een eerste beeld van het eindproduct

In fase 3 wordt gewerkt aan het opstellen van de ontwerp-Omgevingsvisie. Het college schetst graag aan de start van dat proces een helder beeld van het 'product' dat straks klaar is. Zo zijn de verwachtingen vooraf helder. In bijlage 3 is het voorstel voor de opbouw te lezen.

4. Datamonitor is nodig voor evalueren en bijstellen van de Omgevingsvisie

Het gesprek over de toekomst van Hilversum is nooit 'af', ook niet na het vaststellen van de Omgevingsvisie. Met de Omgevingsvisie stelt de gemeenteraad in 2023 de belangrijkste opgaven en doelen vast en geeft daarmee richting aan initiatieven, plannen en projecten waar gemeente, inwoners en organisaties met elkaar verder aan werken. Daarnaast zullen er zich in de komende jaren ontwikkelingen voordoen waar we nu nog geen weet van hebben. In de Omgevingswet is – terecht – veel aandacht voor evaluatie en waar nodig het bijstellen van doelen en plannen. In paragraaf 4.11 van het bestuurlijk PvA van de raad is daarom een 'beleidscyclus' van beleid maken, uitvoeren en terugkoppelen en een goede 'Omgevingsmonitor' op basis van betrouwbare data opgenomen. Een Omgevingsmonitor is een sturingsinstrument voor het gemeentebestuur én van belang voor inwoners en organisaties.

Het raadsvoorstel voor het vaststellen van de Omgevingsvisie is begin 2023 tevens het begin van een politiek gesprek over monitoring en het proces van evalueren en bijstellen van (de doelen van) de Omgevingsvisie. Het raadsvoorstel zal een discussiestuk bevatten, op basis waarvan ambities voor de monitoring beeldvormend besproken kunnen worden. Er zijn immers veel keuzes te maken over de reikwijdte, het detailniveau en frequentie van de monitoring, elk met een ander prijskaartje en impact op de organisatie. Op basis van dit discussiestuk kan in 2023 een programma van eisen worden opgesteld en een goede kosteninschatting worden gemaakt.

De raadscommissie van 9 februari 2022 heeft beeldvormend gesproken over een uitgangspuntennotitie over 'datagedreven sturing'. De verdere ontwikkeling van een Omgevingsmonitor wordt als een van de data-initiatieven in dit programma opgenomen. Wat we tot die tijd al wel doen, is data verzamelen en (openbaar) beschikbaar stellen via Open Hilversum. Bijlage 4 geeft een indruk van de voortgang.

Kanttekeningen

2. Huidige college biedt participatie-opbrengsten en denkrichting aan de raad aan (niet het nieuwe college)

Besluitvorming in het college over dit raadsvoorstel en de bijlagen vindt plaats voorafgaand aan de installatie van het nieuwe college, dat dit voorstel dus nog niet heeft kunnen beoordelen. Het huidige college ziet echter een duidelijke denkrichting ontstaan op basis van de opbrengst uit de participatie. Het vaststellen van de opbrengst (besluitpunt 1) doet recht aan alle inbreng van inwoners en

organisaties in Hilversum. Het voeren van een politiek gesprek over de denkrichting die op basis van de participatie door het college is gemaakt doet recht aan de rol van de raad, waar het primaat ligt voor besluitvorming over de toekomst van Hilversum. Het huidige college neemt geen politiek standpunt in, maar maakt door middel van bijlage 2a. de participatieopbrengst hanteerbaar voor een politiek debat dat op een effectieve manier kan worden vertaald in een ontwerp-Omgevingsvisie. Tevens kan door deze aanpak de door de raad vastgestelde planning uit het bestuurlijk PvA van de raad uit 2021 worden gehandhaafd. Het is nu aan de raad om in juli 2022 het politieke gesprek te voeren over de denkrichting – exact conform de aanpak die het bestuurlijk PvA uit 2021 voorschrijft (blz. 32). Daarna kan het nieuwe college aan de slag met het maken van de ontwerp-Omgevingsvisie.

Financiën, middelen & capaciteit

De activiteiten in fase 2 zijn binnen het daarvoor beschikbaar gestelde budget uitgevoerd. De reeds geplande werkzaamheden voor fase 3 en 4 uit het plan van aanpak kunnen daar ook uit worden bekostigd. Met de kosten van Inspraak Plus in fase 3 (organiseren van grootschaliger aftrap van de inspraak plus een extra stadsgesprek – zie toelichting hieronder bij ‘Uitvoering’) is geen rekening gehouden. Wij schatten deze kosten voorlopig in op ca. € 35.000,- voor 2022 bestaande uit:

- Verlenging van de techniek achter de projectwebsite www.hilversum2040.nl (€10.000)
- Langere communicatie-inzet (€ 15.000)
- Faciliteiten en onafhankelijke gespreksleiding en verslaglegging (€10.000)

De dekking voor deze extra kosten voor de Omgevingsvisie worden allereerst gezocht binnen het budget Omgevingswet voor 2022. Mocht dekking binnen dit budget niet mogelijk zijn, dan wordt het als overschrijding op het budget Omgevingsvisie meegenomen.

Uitvoering

Het raadsbesluit over fase 2 markeert de overgang naar fase 3 van het bestuurlijk plan van aanpak: het opstellen van de ontwerp-Omgevingsvisie. In het kort gesteld werkt het college het raadsbesluit uit tot een ontwerp-Omgevingsvisie en geeft die vrij voor inspraak in het najaar. Na het verwerken van de inspraakreacties biedt het college een voorstel voor de Omgevingsvisie aan de gemeenteraad aan, begin 2023 (fase 4).

In fase 3 zijn een deze zaken van belang:

1. De ontwerp-Omgevingsvisie Hilversum wordt door het college gemaakt op basis van de uitkomsten van de participatie, de kaders die de gemeenteraad naar aanleiding daarvan meegeeft en de vereisten vanuit de Omgevingswet. Een Omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen die richting geeft aan de toekomst. Dit past ook bij het gesprek dat met inwoners en organisaties is gevoerd. De Omgevingsvisie is geen gedetailleerd plan met maatregelen op het niveau van percelen. De in het raadsvoorstel genoemde principes voor de toekomst worden verder uitgediept en er worden voorstellen gedaan voor een verdere uitwerking van de Omgevingsvisie.
2. Het is belangrijk om vooraf een goed beeld te hebben van hoe de ontwerp-Omgevingsvisie er als ‘product’ uit komt te zien. Daarom hebben wij in bijlage 3 dat beeld geschetst in de vorm van een inhoudsopgave en een indruk van de vormgeving. Zo creëren we de juiste verwachtingen.
3. Het is verplicht bij een Omgevingsvisie een zogenaamde Milieu Effect Rapportage te maken: een extra zekerstelling van de wetgever om het milieu een volwaardige plek te bieden in plannen. Daar zijn grofweg twee mogelijkheden voor: een toetsing van een plan achteraf (beoordeling) of een ‘Plan-MER’, waarbij de Milieu Effect Rapportage samen met de ontwikkeling van de Omgevingsvisie wordt opgepakt. Hilversum kiest voor de tweede variant en heeft daar bureau Arcadis opdracht voor

verleend. De Milieu Effect Rapportage wordt tegelijk met de ontwerp-Omgevingsvisie gepresenteerd.

4. Wij volgen voor de inspraak de inspraakverordening van de gemeente Hilversum. De inspraakperiode duurt 6 weken en start vanaf de vierde week van september 2022. In die periode hebben alle belanghebbenden gelegenheid om mondeling of schriftelijk hun zienswijze bekend te maken. Het college beantwoordt de zienswijzen in een zienswijzennota, die onderdeel is van het raadsvoorstel voor de definitieve Omgevingsvisie. Dit is de minimale variant. Het college stelt op basis van de participatie een 'Inspraak Plus' (uitleg hieronder) voor.

Inspraak Plus in fase 3

De Omgevingsvisie is geen doel maar een middel om het gesprek aan te blijven gaan over de toekomst van Hilversum. Deze oproep komt sterk naar voren uit de participatie. Hier ligt een opgave voor de gemeente die breder is dan het project Omgevingsvisie.

Wat we kunnen doen vanuit het project Omgevingsvisie is de inspraak aangrijpen als moment om de mensen die hebben deelgenomen aan de participatie opnieuw te ontmoeten, de Omgevingsvisie te presenteren en daarbij duidelijk aan te geven wat vanuit de participatie in de Omgevingsvisie terecht is gekomen en wat niet. Welke keuzes zijn gemaakt en waarom? Het advies aan de raad is daarom een Inspraak Plus te faciliteren, dat hieronder is uitgewerkt.

Het begint met het de komende maanden (tot aan de periode van inspraak) blijven communiceren over de Omgevingsvisie en daarbij benoemen van communicatiemomenten, zoals:

1. Resultaat stadsgesprek
2. Planning besluitvorming gemeenteraad over de participatie
3. Bespreking resultaten participatie en denkrichtingen in commissie en raad
4. Planning inspraak concept Omgevingsvisie
5. Planning besluitvorming definitieve Omgevingsvisie
6. Zichtbaar vervolg geven aan de resultaten van de participatie, waaronder over de concrete ideeën die in de participatie zijn opgehaald.

We kunnen bij Inspraak Plus goed gebruik maken van de ervaringen die we bij de participatie in fase 2 hebben opgedaan, zoals het bereiken van zoveel mogelijk mensen, online, fysiek, op eigen bijeenkomst, en daar waar de doelgroep is. Dit is ook de suggestie van de klankbordgroep, die 'lessons learned' over de participatie heeft opgetekend (bijlage 1g).

We organiseren de volgende informatieactiviteiten:

1. Online informatiebijeenkomsten: een overdag en een 's avonds, gericht op de doelgroepen jongere gezinnen, dertigers/veertigers.
2. Aansluiten bij stadsgesprekken van anderen, zoals die van het Dudok Architectuurcentrum over thuisvoelen en inclusiviteit op 18 juni en 17 november, de Open monumentendag over duurzaamheid met DAC en H100 op 8 september, Hilversum Open in augustus en/of het klimaatfestival van H100 op 20 november)
3. Vervolg geven aan de gesprekken met organisaties Groen, Economie en ondernemers, erfgoed, Sport en Cultuur
4. We vragen Versa en stichting Omgevingseducatie om mee te denken over het bereiken van jongeren en mensen met een migratieachtergrond.

5. Daarnaast organiseren we een inspraakavond: een fysieke bijeenkomst naar model van het Stads gesprek in de Vorstin. Hier kunnen inwoners en organisaties mondeling zienswijzen indienen.

Verder publiceren we voortdurend op www.hilversum2040.nl.

Dit alles vergt flink wat organisatie en communicatie en een budget dat ook ruimte biedt voor de inzet van onafhankelijke gespreksleiders. Met een inspraak Plus was in de begroting en capaciteitsraming – met name voor communicatie - geen rekening gehouden. Niettemin lijkt het een passend vervolg op het gesprek dat in fase 2 met inwoners en organisaties is gestart.

Doorkijk na de inspraak in fase 3 en besluitvorming over de Omgevingsvisie in fase 4

We zien voor ons dat het gesprek met de samenleving voortgezet wordt. Daarbij denken we aan een jaarlijks – bijvoorbeeld in februari, vóór de voorjaarsnota – stads gesprek over de Omgevingsvisie waarbij ‘Zijn we nog op koers?’ de centrale vraag is. De te ontwikkelen datamonitor helpt ons daarbij. Het verdient aanbeveling om voor dit soort initiatieven voor de komende jaren structureel participatiebudget beschikbaar te stellen.

Het gesprek over de toekomst beperkt zich niet tot de Omgevingsvisie of activiteiten van de gemeente. In Hilversum is en blijft volop gesprek over maatschappelijke initiatieven bij maatschappelijke organisaties of belangenverenigingen. Denk aan H100, hilversummers.nl of het Dudok Architectuurcentrum. Met organisaties zoals deze willen wij in het najaar verkennen hoe de gesprekken over de toekomst samenhangend gevoerd kunnen (blijven) worden.

De vaststelling van de Omgevingsvisie lijkt tevens een geschikt moment om als raad, college en ambtelijke organisatie terug te kijken en lessen voor de toekomst te trekken.

Programma's gebaseerd op de Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen. Na vaststelling van de Omgevingsvisie maken we een (beperkt) aantal programma's om met inwoners en organisaties concrete maatregelen te definiëren en daar uitvoering aan te geven. De Omgevingswet biedt ruimte voor zulke programmatische uitwerkingen: dan wordt het concreet. Het college heeft nu nog geen voorstel voor zulke programma's. De eerste contouren kunnen bij de ontwerp-Omgevingsvisie worden geschetst. We schetsen hier nu kort de mogelijkheden.

Programma's kunnen thematisch zijn. Niet zozeer sectoraal (zoals bijvoorbeeld een ‘programma groen’ of een ‘programma wonen’) maar meer integraal: waar opgaven in het fysiek en sociaal domein samenhangen. Een willekeurige mogelijkheid kan zijn: een programma voor de openbare ruimte te maken, waarin opgaven voor groen, klimaatadaptatie, mobiliteit, veiligheid en ontmoeting in samenhang worden uitgewerkt.

Programma's kunnen ook gebiedsgericht zijn. Bijvoorbeeld op het niveau van de wijken of andere logisch samenhangende gebieden. Voor zulke gebiedsprogramma's kunnen we verder onderzoeken wat er nodig is en wat kan. Ook hier is het van belang niet sectoraal, maar integraal te kijken. Ook kunnen allerlei ideeën uit de participatie een plek krijgen, als die niet al door de samenleving zelf zijn opgepakt. Op deze manier zou het college ook uitvoering kunnen geven aan motie [M22-007](#) ‘Aan de slag met wijkgerichte uitvoering Woonvisie’. Dat zouden we uiteraard doen met inwoners en organisaties en op basis van analyses, zoals genoemd in de motie.

Planning en data

Wij willen graag voor fase 3 mogelijk de bestuurlijke planning uit het Plan van Aanpak handhaven. Tegelijk vinden wij een goede start van de inspraak van groot belang. Dat maakt dat wij voorstellen de bestuurlijke planning met 1 maand op te schuiven.

Uitgaande van een raadsbesluit over fase 2 op 13 juli 2022 is de planning voor fase 3:

1. Medio juli 2022 start schrijven ontwerp-Omgevingsvisie
2. Eind augustus 2022: opvragen ambtelijke inbreng ketenpartners
3. Derde week september 2022: vrijgeven ontwerp-Omgevingsvisie + MER voor inspraak
4. Inspraak van laatste week september tot eerste week november 2022
5. November 2022: verwerken inspraakreacties en opstellen definitieve Omgevingsvisie
6. Raadsvoorstel Omgevingsvisie: 6 december 2022 college, commissiecyclus januari 2023, raadsbesluit februari 2023.
7. Q2 2023: start met vertaling Omgevingsvisie naar bijvoorbeeld programma's die op de Omgevingsvisie gebaseerd zijn.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,   de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera   dr. ir. G.M. van den Top

Bijlagen

- 1a. Overzicht activiteiten participatie Omgevingsvisie
- 1b. Oplegger opbrengst participatie Omgevingsvisie
- 1c. Verslag Stadsgesprek mei 2022
- 1d. Verslag Organisaties aan het woord mei 2022
- 1e. Verslag Inwoners aan het woord januari 2022
- 1f. Verslag Toevoeging Inwoners aan het woord februari 2022
- 1g. Lessons learned klankbordgroep 9 mei 2022
- 2a. Denkrichting uit de participatie
- 2b. Eindrapportage burgerpeiling Omgevingsvisie fase 2
3. Opbouw ontwerp-Omgevingsvisie
4. Stand van zaken data en monitoring Omgevingsvisie